

AVIZ

referitor la propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr.58/1934 asupra cambiei și biletului la ordin

Analizând propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr.58/1934 asupra cambiei și biletului la ordin (b577/15.12.2021), transmisă de Secretarul General al Senatului, cu adresa nr.XXXV/6325/21.12.2021 și înregistrată la Consiliul Legislativ cu nr.D1122/21.12.2021,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.(1) lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată și art.46 alin.(3) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează negativ propunerea legislativă, pentru următoarele considerente:

1. Propunerea legislativă are ca obiect modificarea și completarea Legii nr.58/1934 asupra cambiei și biletului la ordin, cu modificările și completările ulterioare, în vederea redefinirii, respectiv reformulării unor elemente obligatorii prevăzute pe instrumentul de debit, ținând cont de funcțiile și de modul de organizare actuale ale instituțiilor de credit, care să asigure remiterea spre încasare a instrumentelor de debit de către posesor către instituția sa de credit prin intermediul unui canal electronic securizat.

Potrivit *Expunerii de motive*, prin proiect se preconizează adoptarea unor măsuri care să asigure un nivel ridicat de securitate, în concordanță cu cele mai bune practici în domeniu, și anume digitalizarea parțială prin extinderea unui segment din cadrul procedurii de trunchiere până la nivelul posesorilor de instrumente; clarificarea rolului fiecărui participant la procesul de plată a instrumentelor de debit, în conformitate cu practicile actuale în materie de plăți și pe fondul dezvoltării comunicațiilor electronice în relațiile de plată; introducerea posibilității de retragere de la decontare a unui instrument de debit la solicitarea scrisă a beneficiarului.

Prin conținutul său normativ, propunerea legislativă se încadrează în categoria legilor ordinare, iar în aplicarea art.75 alin.(1) din Constituția României, republicată, prima Cameră sesizată este Senatul.

2. Semnalăm că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se poate pronunța asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

3. Menționăm că actul normativ asupra căruia se realizează intervenția legislativă conține un număr de 109 articole în vigoare, care sunt propuse fie spre modificare sau completare, fie spre abrogare prin cele 118 puncte ale articolului unic, afectându-se, astfel, concepția generală și caracterul unitar al actului, având în vedere dispozițiile art.61 alin.(1) din Legea nr.24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, potrivit cărora *„Modificarea sau completarea unui act normativ este admisă numai dacă nu se afectează concepția generală ori caracterul unitar al acelu act sau dacă nu privește întreaga ori cea mai mare parte a reglementării în cauză; în caz contrar actul se înlocuiește cu o nouă reglementare, urmând să fie în întregime abrogat”*.

Prin urmare, apreciem că se impune **abrogarea** vechii reglementări și **înlocuirea** acesteia cu o nouă reglementare în domeniu.

4. Precizăm, totodată, că **soluția adoptării unui act normativ nou** se impune, cu atât mai mult cu cât, referitor la Legea nr.58/1934 a fost dispusă o prevedere de republicare a acesteia prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr.39/2008 pentru modificarea și completarea Legii nr.58/1934 asupra cambiei și biletului la ordin, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.163/2009.

Ca urmare a acestei dispoziții, a fost transmisă Consiliului Legislativ o solicitare de republicare a legii în discuție, care a făcut obiectul Dosarului nr.53/2010 și pentru care a fost emisă Nota de restituire cu observații și propuneri nr.39/4.02.2010.

Redăm, în continuare, din cuprinsul acesteia: *„A. Ca observație de ordin general, semnalăm vechimea legii supuse republicării, în cadrul căreia marea majoritate a articolelor au rămas nemodificate. Pe de altă parte, din anul 1934, anul adoptării legii, modificările suferite au intervenit în perioade diferite ale istoriei sistemului normativ intern, iar în perioada 1935-1950 unele dintre intervenții au avut caracter implicit sau temporar, astfel încât nu se poate realiza o includere clară a unora dintre acestea în forma republicabilă. Totodată, considerăm că republicarea Legii nr.58/1934 nu poate avea loc prin simpla alăturare a unor texte vechi cu altele noi, care conțin*

numeroase antinomii, atât de limbaj, cât și juridice, datorate schimbării vocabularului juridic, dar posibil și a regimului unor concepte juridice sau instituții (cum ar fi Casa de Economii și Consemnațiuni, prevăzută la art.46, care, în prezent, are un statut juridic diferit decât cel din perioada legii în discuție).

Sugerăm astfel, pentru o actualizare autorizată atât a limbajului legii, dar și a fondului întregii reglementări, o consultare interinstituțională, între Camera Deputaților - ca instituție căreia îi revine, în calitate de Cameră decizională a Legii nr.163/2009, sarcina de a întocmi forma republicabilă – Banca Națională a României, ca instituție implicată în mod direct în aplicarea acestei legi și Ministerul Justiției. Numai după acest moment, opinăm că o formă republicabilă actuală, întocmită de instituțiile menționate, poate fi analizată pentru republicare în Monitorul Oficial”.

Subliniem că, ulterior solicitării de republicare menționate mai sus, nu s-a revenit cu o altă solicitare, ca urmare a Notei de restituire mai sus referite.

5. Semnalăm că Norma-cadru nr.6/1994 a Băncii Naționale a României privind comerțul făcut cu instituțiile de credit cu cambii și bilete la ordin, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.119 bis din 14 iunie 1995, astfel cum a fost modificată prin Norma nr.7/2008 a Băncii Naționale a României, detaliază fiecare articol al acestei legi vechi într-un limbaj actual și specific domeniului.

Astfel, **art.2 alin.(3)** din lege este detaliat la **pct.38** din Norma-cadru, astfel: „**În situația în care indicarea locului de plată nu se face în mod expres în titlu (...)**”, iar **art.12** din lege are corespondent la **pct.79** din Norma-cadru astfel: „**Cambia în alb (...)**”. De asemenea, cuvântul „stipulațiune”, prevăzut în numeroase articole ale legii, este actualizat în Norma-cadru prin substantivul „**clauză**”.

Prin urmare, apreciem că o simplă actualizare a denumirilor unor instituții sau localități nu este suficientă pentru a asigura soluționarea unor eventuale contradicții sau chiar lacune legislative, putând avea un efect contrar, respectiv o amplificare a unor neclarități și, pe cale de consecință, dificultăți în aplicarea legii.

6. Precizăm că inițiatorii vizează, potrivit *Expunerii de motive*, „*actualizarea terminologiei juridice, simplificarea și completarea articolelor în scopul clarificării înțelesului acestora, precum și abrogarea textelor unor articole referitoare la copiile instrumentelor de debit, în contextul standardizării formularelor de instrumente de debit și a înserierii acestora*”, obiectiv pe care îl

realizează însă, doar parțial, înlocuind o serie de arhaisme cu corespondenții lor din limbajul actual.

Menționăm, cu titlu de exemplu, reformularea unor expresii, care înseamnă, de fapt, același lucru, la: **art.19, art.44 alin.(2), art.50 alin.(5), art.51, art.53 alin.(1), art.56, art.58, art.59 alin.(3), (5) și (6), art.63 alin.(2), art.74 alin.(2)-(4)** etc., cu existența, în paralel, a utilizării unor termeni învechiți și expresii nespecifice limbajului juridic curent, exprimări neadecvate sau repetitive, așa cum acestea sunt redată la: **art.27 alin.(1) și (2), art.28 alin.(1), art.42 alin.(2), art.71 alin.(1), art.77 alin.(2), art.95 alin.(1)** etc.

Astfel, la **pct.4**, la textul prevăzut pentru **art.2 alin.(1)** este folosită sintagma „elementele *arătate* la articolul 1”, iar la **pct.9**, la enunțul preconizat pentru **art.7**, regăsim expresia „semnături ale unor *persoane imaginare*”.

Semnalăm, de asemenea, că o parte din intervenții vizează înlocuirea unor expresii specifice limbajului juridic actual, cum ar fi cele compuse cu formele verbale „*a fi ținut*” sau expresia „*a izvorî din*”. Subliniem că, atât în cuprinsul Legii nr.287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările ulterioare, cât și în cuprinsul altor acte normative, acest tip de expresii sunt în continuare utilizate, întrucât fac parte din terminologia specifică domeniului.

7. Precizăm că prin prezenta propunere inițiatorii vizează, totodată, **abrogarea unor articole**, precum **art.8, art.12 alin.(3) și art.68 alin.(2)** din actul normativ de bază.

Cu titlu exemplificativ, la **art.8** se prevăd elementele pe care trebuie să le cuprindă orice semnătură a unei cambii, fără însă a institui alte norme aplicabile acestei semnături.

În consecință, prin abrogarea acestor articole se creează un vid legislativ în materie.

8. În ceea ce privește stabilirea **instanței competente**, subliniem că trebuie avute în vedere prevederile Legii nr.134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată, cu modificările și completările ulterioare, care reglementează aceste aspecte în domeniu, la Titlul III din Cartea I, denumit „**Competența instanțelor judecătorești**”.

Reținem observația în ceea ce privește aceste aspecte pentru: **art.2 alin.(4), art.64 alin.(3), art.66 alin.(1), art.89 alin.(3) și art.105 alin.(3)**.

9. Alte **aspecte de fond** privitoare la modul de redactare a normelor proiectului se referă la **claritate și predictibilitate**.

Astfel, la **pct.11**, enunțul **art.9** nu asigură claritate și predictibilitate normei în aplicare, fiind prezentate situații neclare referitoare la persoana fizică care semnează o cambie, în calitate de reprezentant al unei persoane pentru care nu avea împuternicirea de a o reprezenta, la „pretinsul reprezentant” și la reprezentantul care a depășit împuternicirea.

Totodată, la **pct.38**, sintagma de la **art.36** „O cambie poate fi trasă (...) „*La un anumit timp de la data emiterii*” nu asigură claritate și predictibilitate în aplicare, întrucât ar fi trebuit prevăzută o dată certă.

O situație similară se regăsește și la **pct.39**, cu referire la **art.37 alin.(2)**, care dispune că: „Trăgătorul poate menționa că o cambie plătitibilă la vedere nu trebuie să fie prezentată spre plată *anterior unei anumite date. În acest caz termenul de prezentare curge de la această dată*”.

Reținem observația și pentru **pct.43**, referitor la **art.41 alin.(1)**, care prevede că „Posesorul unei cambii plătitibile la o zi fixă sau la un *anume termen de la data emiterii* sau de la vedere trebuie să o prezinte la plată, fie în ziua în care ea este plătitibilă, *fie în una din cele două zile lucrătoare ce urmează*”.

10. Semnalăm că, ținând cont de **vechimea actului normativ de bază**, și anume anul 1934, acesta nu este structurat potrivit uzanțelor actuale de tehnică legislativă, în speță articolele nu conțin alineate numerotate, subdiviziunile existente fiind marcate simplu prin cifre și litere.

Facem această precizare deoarece, în prezenta propunere legislativă, în dispozițiile de modificare sau de completare se fac trimiteri la numerele alineatelor, acestea neexistând.

11. Menționăm că nici din punct de vedere redacțional, propunerea legislativă nu respectă normele de tehnică legislativă, prevăzute de Legea nr.24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare. În acest sens, exemplificăm, după cum urmează:

a) partea introductivă a articolului unic nu respectă normele de tehnică legislativă, pentru o redactare corespunzătoare s-ar fi impus următoarea reformulare:

„**Articol unic.** – Legea nr.58/1934 asupra cambiei și biletului la ordin, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.100 din 1 mai 1934, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează.”;

b) părțile dispozitive ale articolului unic ar trebui reformulate în funcție de numărul subdiviziunilor amendate sau nou introduse, astfel:
„(...) **Articolul (...) se modifică și va avea următorul cuprins:**;

(...) La articolul (...) alineatul (...) se modifică și va avea următorul cuprins:;

(...) După articolul (...) se introduce un nou articol, art.(...), cu următorul cuprins:;

(...) La articolul (...), după alineatul (...) se introduce un nou alineat, alin.(...), cu următorul cuprins:;

(...) La articolul (...), punctul (...) se modifică și va avea următorul cuprins:;

(...) La articolul (...) alineatul (...) punctul (...) se modifică și va avea următorul cuprins:;

(...) La articolul (...) alineatul (...) se abrogă.

(...) La articolul (...) după punctul (...) se introduce un nou punct, pct.(...), cu următorul cuprins:”;

c) la articolul unic, pct.1, textele art.1 pct.3 și 8 nu respectă prevederile art.38 alin.(3) teza finală din Legea nr.24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, conform cărora *„Nu este permisă prezentarea unor explicații prin folosirea parantezelor”*. Situații similare se regăsesc pe tot parcursul proiectului;

d) la pct.4, la art.2 alin.(1), menționăm că sintagma „elementele arătate la articolul 1” nu este specifică stilului normativ;

e) la pct.23, textul art.20 alin.(1) nu asigură precizie și claritate normei, prin utilizarea sintagmei „posesorul poate să exercite toate drepturile *ce* din cambie”, fiind eliptică în forma prezentată;

f) la pct.28, la art.25 alin.(4), enunțul nu respectă rigorile gramaticale, în sensul că în locul expresiei „oricare din giranți poate” ar fi trebuit scris „oricare **dintre** giranți poate”;

Totodată, sintagma „fixând *sau nu* un termen pentru prezentare” nu conferă precizie normei, neputând fi pusă în aplicare.

g) la pct.31, la textul art.28 alin.(1) teza a doua, pentru fluența exprimării, ar fi trebuit inserată prepoziția „**prin**” în fața cuvântului „orice”;

O situație similară se regăsește și la **pct.39, pentru art.37 alin.(1) teza a treia**, care ar fi trebuit redactată, astfel: „Aceste termene pot fi reduse de **către** giranți”.

h) la pct.41, precizăm că nu se înțelege dacă soluția legislativă vizează modificarea întregului **art.39** sau doar a 4 alineate ale acestuia,

acestea din urmă nefiind clar identificate, raportate la actul de bază care este propus spre modificare;

i) la **pct.42**, la textul **art.40 alin.(3)** nu se utilizează un limbaj normativ consacrat, prin folosirea expresiei „potrivit regulilor alineatului precedent”;

j) la **pct.47**, menționăm că **art.44** conține în forma actuală 3 alineate și, potrivit prezentei propuneri, acesta urmează a se modifica integral, însă sunt redată doar alin.(2) și (3) ca fiind supuse intervenției legislative, în locul primului alineat apărând „(...)”;

k) la **pct.53**, la **art.46³**, norma de la **alin.(3)** ar trebui revăzută și refăcută, pentru a clarifica sensul trimiterii „potrivit alin.3”, aceasta fiind inexactă în acest context;

l) la **pct.55**, la **art.46⁴**, pentru respectarea regulilor gramaticale, în **partea dispozitivă** substantivul „articolele” ar fi trebuit redat la singular, respectiv „**articolul**”;

Totodată, la **art.46⁴ alin.(5)**, semnalăm utilizarea unui limbaj care nu este propriu stilului normativ, prin folosirea sintagmei „potrivit celor de mai sus”.

m) la **pct.57**, la textul **art.49 alin.(2)**, pentru precizia normei de trimitere, în locul sintagmei „în cazul prevăzut de primul alineat al art.27” ar fi trebuit scrisă expresia „în cazul prevăzut **la art.27 alin.(1)**”;

n) la **pct.58**, la textul **art.49 alin.(2¹)**, pentru o trimitere corectă, în textul propus pentru **pct.1** ar fi trebuit scrisă sintagma „conform prevederilor **art.46³ alin.(2) lit.b)**”;

o) la **pct.69**, la textul **art.59 alin.(1) și (2)**, normele nu sunt redactate potrivit rigorilor de tehnică legislativă, sunt lipsite de claritate și predictibilitate și nu asigură stabilitate în aplicare, prin urmare, nu este garantată securitatea juridică a raporturilor dintre acestea;

p) la **pct.72**, la enunțul **art.63 alin.(1)**, precizăm că sintagma din finalul normei „în condițiile legii” este superfluă și trebuie eliminată;

q) la **pct.108**, la **art.102**, în cuprinsul textului **alin.(4)** nu se folosește un limbaj normativ consacrat, prin utilizarea expresiei „cerută de alin.I al acestui articol”, care ar fi trebuit să fie redată astfel: „**prevăzută la alin.(1)**”;

r) la **pct.109** se propune modificarea **art.103**, iar pentru respectarea normelor de tehnică legislativă, în locul sintagmei „*Se va elimina sintagma „*) Sumele sunt exprimate în monedă veche. de la finalul articolului*” ar fi trebuit redat întregul text al art.103, în forma preconizată pentru modificare;

s) la **pct.114**, la enunțul **art.105 alin.(1)**, semnalăm utilizarea unei sintagme care nu este specifică normelor de tehnică legislativă, și anume: „condițiile arătate la articolul precedent”;

t) la **pct.116 și pct.118**, menționăm că textele propuse pentru **art.106 și art.110¹** nu respectă prevederile art.8 alin.(1) și (2) și ale art.38 alin.(1) și (2) din Legea nr.24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, potrivit căroră „Proiectele de legi, propunerile legislative și celelalte proiecte de acte normative se redactează în forma prescriptivă proprie normelor juridice.(2) Prin modul de exprimare actul normativ trebuie să asigure dispozițiilor sale un caracter obligatoriu”, respectiv „Textul articolelor trebuie să aibă caracter dispozitiv, să prezinte norma instituită fără explicații sau justificări. (2) În redactarea actului normativ, de regulă, verbele se utilizează la timpul prezent, forma afirmativă, pentru a se accentua caracterul imperativ al dispoziției respective”.

*

* *

Având în vedere aspectele mai sus arătate, referitoare atât la **problemele de fond**, cât și la **imperfecțiunile de redactare**, subliniem, că, în actuala redactare, prezenta propunere poate duce la numeroase confuzii în interpretare și aplicare. În asemenea situații, Curtea Constituțională a declarat ca fiind neconstituțional actul care nu a fost sistematizat corespunzător și nici redactat într-un limbaj și stil juridic specific normativ, concis, clar și precis, care să excludă orice echivoc (a se vedea Decizia nr.1018/2010¹).

PREȘEDINTE

Florin IORDACHE

București

Nr.53/17.01.2022

¹Decizia nr.1018/2010 asupra obiecției de neconstituționalitate a Legii privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr.144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.511 din 22 iulie 2010.